

Köyden Diğer Sesler

Hasan Babacan Çavuş münevverlere tavsiye ediyor: "Köylüyü köyünde görün!.."

Vatan: Ahmet Emin YALMAN

İtiraf etmeliyiz ki vatandaşlık terbiyemizde büyük noksanlar vardır. Çoğumuz içimizde vataniyetin ne demek olduğunu bilmiyoruz. Fakat bazı küçük bir maddi fedakarlığa lüzum gösteren bir işte kaçamak ve imtiyaz ararız, kanunların zayıf taraflarını keşfetmeye çalışarak eski per'ri hile zihniyetinden hâlâ kurtulamadığımızı gösteririz.

Harici münasebetlerimizle alakası olan en küçük bir hâdis, hepimizin birden merakını ve meraklılığını uyandırır. Fakat daha büyük bir ehemmiyeti olan iç davaları karşısında aynı merak ve alâkayı göstermeyiz. Vatani birlik ve topluluk duygusunu bu bakımdan henüz tamamiyle kavramadık. Alâkalarımız kendi geçim sahamıza, kendi şehrimize, kendi köyümüze dağılıyor. Memleketin müşterek can damarları olduğunu, birimizin menfaati hepimizin menfaati mamasına geldiğini her vakit gözönde tutamıyoruz.

Eğer bu böyle olmasaydı köy meseleleri umumi hayatımızda bütünü başka bir yer alırdı. Bu memleketin nüfusunun büyük kısmı köylü olduğunu, temeli köylüye dayanmayan her inkişatın köksüz kaldığını kavradık. Halbuki köy işlerinden ara sıra, adeta hatırlar için bahsediyoruz. Türk köylüsü; Türk münevverine göre Lâponyalı, Patagonyalı kadar meçhul bir insandır. Hali ne, ruhudna neler var, neler işliyor? Bunu pek uzaktan tahminle kalkışıyoruz. Köy için düşündüğümüz tedbirlerin birçok kısmı üzerinde kalyor, çünkü köy tekil edilecek, köylü ile danışarak yapılmamıştır.

Bunun bir tek istisnası vardır ki o da yeni köy eğitimleri teşkilatı ve köy enstitüleridir. Umumiyetle yarına ait hazırlıklarımızın çoğu, kâğıt üzerinde doğuyor, ve alâkalı Vekil veya müdür de işince yine kâğıt üzerinde ölüyor, yerine yeni bir şeyler geçiyor. Yeni köy teşkilatı, bütün köhne nazariyeler bir tarafa atılarak, köy işleri yerinde tetkik edilecek, ihtiyaç ve imkân hesabına katkılar vücutte getirdiğimiz ilk iştir. Bunun mahsulünü az zamanda ve gittikçe büyük ölçüde alacağız.

Köy meselelerinde hükümetin niyeti hakkında kimsenin tedebbüdü yok. Nasıl olabilir ki yeni rejim, eskiden köylü üzerinde toplanan vergi yükünün en büyük kısmını köylüden almış, şehirlere yüklemiştir. Asayiş kurmakla, demiryolu yapmakla da köylü için pek faydalı adımlar atılmıyor.

Fakat şunu unutmamalıyız ki, köy bu gibi tedbirler sayesinde uyanıkla ve canlanırken kendi ihtiyaçlarını ve noksanlarını daha iyi kavrayacak ve bunların yerine gelmesi için hükümeti, gazeteleri, münevverleri daha sıkı bir şekilde vazifeye çağıracaktır. Bir memleketin inkişafı için ihtiyaç sahiplerinin anlayış ve inisiyatif dairesinde ileri süreçleri

(Devamı: Sa. 4 S. 3 te)

YAKUP KADRI
Haksız Hücumlara
Cevap Veriyor

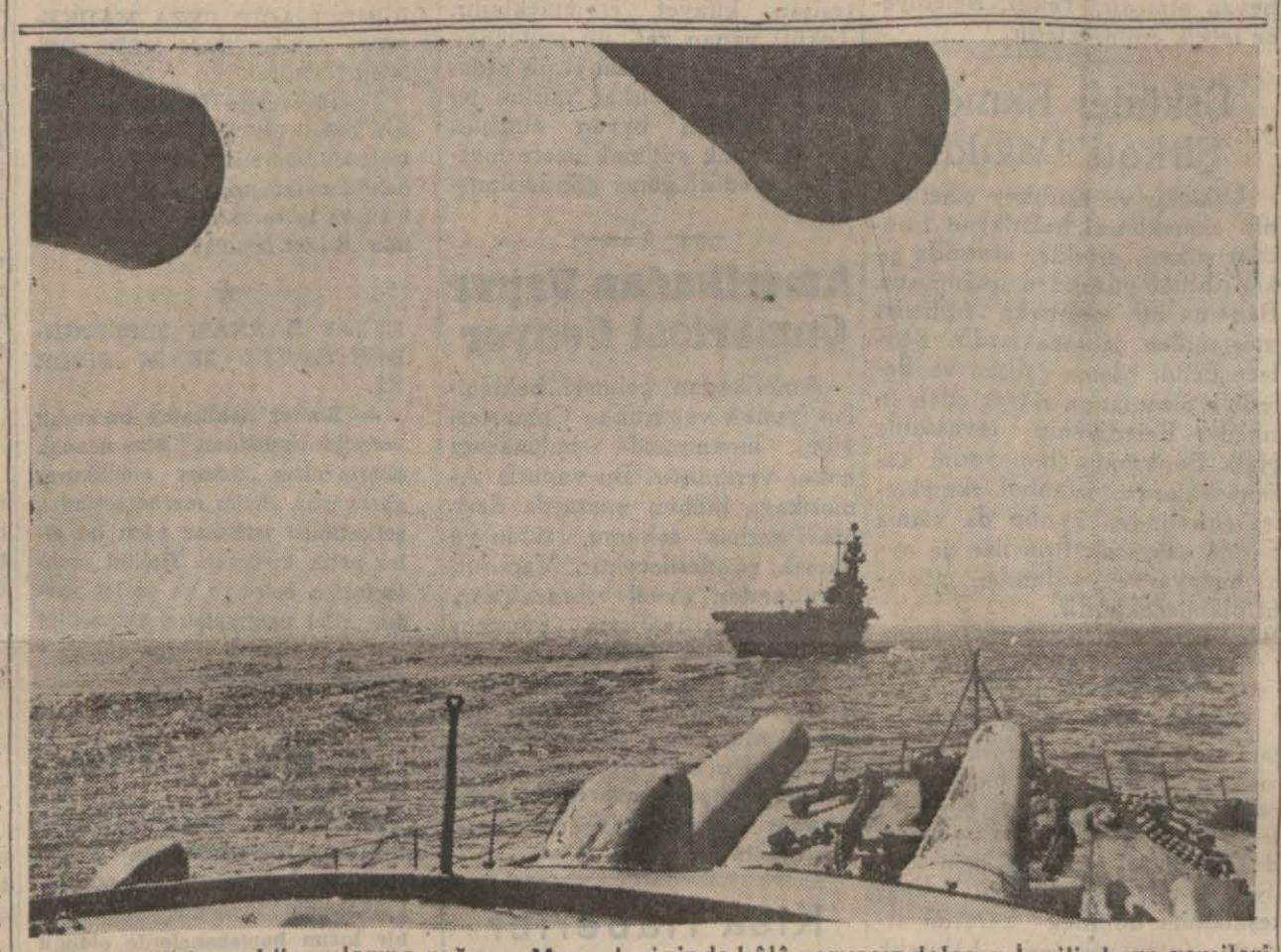
Değerli ediblmizin "Yaban," romanı hakkındaki yazılara dair mühim bir mektubu bugün üçüncü sayfamızdadır.

Pasif Korunma Tedbirleri

İstanbulda 95.000 Tane Sığınak ve Siper Yapıldı

Bir tehlike halinde 600,000 Vatandaşı Koruyabilecek

Vilâyet seferberlik müdürlüğü tarafından yapılan bir teftiş neticesinde, şehir içinde yapılan sığınak, korunma hendeci ve korunma siperi adedinin 95 bine balig olduğu görülmüştür. Ancak bu teftişten, yapılan siperlerden bir kısmının istendiği gibi olmadıkları görülmüş, sahiplerine icap eden tenbihatta bulunulmuştur. Üç kattan aşağı kârgir inşaatı ihtiva eden semtlerle ahşap inşaatın murekkep mahallelerde sığınaktan ziyade civardaki meydanlar ve hâli arazide yapılacak siperlerin daha faydalı olduğu anlaşıldığından bu semtler sakinlerine ona göre tenbihat yapılmıştır. Bunun için buralarda binlerce müşterek siper ve sığınaklar inşa edilmiştir. Seferberlik müdürlüğü üstü kapalı siper ve sığınak yapamıyacak kadar fakir halkla meskûn mahallelerin civarlarındaki boş araziye üstü açık siperler de inşa edebileceklerini alâkalarına bildirmiştir. Hâlen inşa edilmiş bulunan sığınak, ve siperlerde, tehlike vukuunda 600 bin kişilnin saklanabileceği anlaşılmıştır. Bundan sonra yapılacak üstü açık siperlerle bu miktar 700 bin kişiye kadar çıkarılmış olacaktır.

En büyük hava hücumlarına rağmen Manş deni zinde hâlâ pervasız dolaşan İngiliz harp gemileri

İngiltereye taarruz için Hazırlıklar

Avrupanın Bütün Garp Limanları İrili Ufaklı Gemi İle Doldurulmuş

Londra, 18 (A.A.) — İstihbarat servislerinden alınan bütün malûmat Alman istilâ hazırlıklarının devam etmekte ve genişlemekte olduğunu teyit eylemekte. Muazzam mikyasta olan bu hazırlıklar Norveçin şimalinden Fransız sahilllerine kadar yayılmaktadır. Sayısız her tonda harp ve ticaret gemileri üç bin kilometreden fazla bir mesafe üzerinden bütün limanlarda toplanmıştır.

Salâhiyyetler mahfillerde bu hususta şurası bilhassa kaydediliyor ki, teknik ve meteorolojik bakımdan istilâ imkânı en az 5, 6 hafta daha devam ve ancak bu müddetten sonradır ki hava şartları ihtikamı hemen hemen imkânsız zorluklar ihdas edecektir. Bilinmiyen şey Hitlerin nihai bir karar verip vermeyeceğidir. Fakat

(Devamı: Sa. 4 S. 2 de)

"Amerika, Tarihin Dönüm Noktasında," Ruzvelt, Müdafaa Hazırlıklarının Tâcilini İstiyor

Nevyork, 18 (A.A.) — Stefani ajansından: Roosevelt, askeri mükellefiyetin başlangıcını 16 ilkteşin olarak tesbit etmek münasebetile bir beyanname nesrederek Amerikanın tarihinin bir dönemecinde bulunduğunu söylemiştir. Müşarûnileyh diyor ki: Zaman ve mesafeler kısalmıştır. Bir iki hafta içinde büyük milletler sukut etmiştir. Memleketimizin bir taarruzun kurbanı olmasına mâni olmamız lazımdır. Askere alınacak olan ilk grupta 36.000 zencî bulunacaktır.

Amerika Tayyare İmalatını Arttırıyor
Vashington, 18 (A.A.) — Dov Yones ajansının haber aldığına göre, tayyare imalatını fazlaştırmak için Harbiye Nezareti kongreden 300 milyon dolarlık bir tahsisat istemiştir.

(Devamı: Sa. 4 S. 2 de)

Dün büyük bir hava Muharebesi Oldu

Almanlar dün 300 Tayyare ile yeni bir hücumda daha bulundular

Londra, 18 (A.A.) — Sekiz alarm kaydeden Londra'da bugün payı - taht üzerinde cereyan eden büyük bir hava muharebesi seyretmişlerdir. Birçok İngiliz ve düşman tayyareleri semada arka arkasından kovuşturulmuşlardır. Sahili aşan düşman tayyarelerinin adedi üçte ikisi çift motorlulu bombardıman tayyareleri semada refakat eden avcı tayyaresi olmak üzere 300 tahmin edilmektedir.

İngiliz avcı tayyarelerinin hücum için derhal havalanması üzerine az sonra şiddetli bir hava muharebesi başlamıştır.

Tayyareler o kadar yüksekte uçuşmuşlardır ki, muharebe sesi işitilememiştir.

Manş sahilinde başka bir mahalde tayyare dâfi bataryaları 80 avcı tayyaresinin himayesinde bulunan 18 Alman bombardıman tayyaresi bir fi-

(Devamı: Sa. 4 S. 2 de)

Lise ve Ortaokullarda İmtihanlar Bugün Bitiyor

Ortaokullarda Kazanma Nisbeti Yine Az

Lise ve ortaokulları bitirme imtihanları bugün nihayet bulacaktır. Neticeler Cumartesi günü tebliğ edilecektir. Bununla beraber bu sene, bilhassa ortaokullarda bitirme imtihanlarında başarı nisbetinin az olduğu ileri sürülmektedir. Bu yüzden lise birinci sınıfları geçen seneki kadar kalabalık olmayacaktır. Bu sebeple geçen sene her lisede mü-

(Devamı: Sa. 4 S. 4 te)

Askerî Vaziyet

YAZAN: Emekli Albay Mecit SAKMAR

Almanlar 17 Eylül gündüz ve gece hücumlarını en mühimlerini yine Londra ve Kent Kontluğu mntakasına yapmışlardır. Havanın bulutlu olması İngiliz av tayyarelerinin önlemesini güçleştirmiştir. Gece hücumu uzun sürmüştür. Bugün tali müdafaaya gümlemmiştir.

İngiliz keşif tayyareleri gündüzün Britanya Adası etrafında keşif uçuşlarını sıklaştırmışlardır; keşif neticelerine göre geceleyin bombardımanların bütün kuvveti bilhassa Manş denizi limanlarındaki Alman istilâ hazırlıklarını bozmak maksadı üzerinde toplanmıştır. Şiddetli baraj ateşlerine rağmen Alman tayyarelerinin daha yüksekte gelecek ve ileriye doğru pike ile dalarak tehlikeli bir hareketle bombalarını atacakları anlaşılmaktadır.

Seyyit Bâranî'yi işgal eden iki İtalyan motorlulu birliğinin gerisinde takviye küt'aları gelmektedir. Bu mevkîin 180 kilometre kadar şarkında İngilizlerin mühim tayyare meydanlarından Mersa Matrüh gelir. Bu hareketin asıl hedefi şarkı Akdenizdeki İngiliz filosunun en mühim deniz üssü olan İskenderiyedir. Harekât inkişaf ettikçe Seltum'un cenubundaki Siva ve Ka'ra üzerinden Mersa Matrüh'un şarkına gelen yollardan yeni kuvvetlerin görünüşü ve belki de Sudandan Hartum'a karşı Eritre'den yeni bir hareketin başgöstermesi muhtemeldir.

Takviye Edilen İngiliz Donanması

İtalyanın Libya ile muvasalasını kesmiye çalışıyor

Londra, 18 (A.A.) — Lordlar Kamarasında Dominyonlar Nazırı Lord Caldecote, Akdenizdeki hareket hakkında beyanatta bulunarak demiştir ki:

«İngiliz deniz kuvvetleri, son zamanlarda, Akdenizi altı gün bir ucundan öbür ucuna taramışlardır. Bu esnada düşman hiçbir harekette bulunmamıştır. Şarkı Akdenizdeki filo mühim surette takviye edilmiştir. Sardünyada, Radosta ve 12 adada düşman tayyare meydanları ile üsleri bombardıman edilmiştir. Filomuz, düşmanın Libya ile deniz münakalatını mühim surette sekteye uğratmıştır. Akdenizdeki bu hareket esnasında asker ve malmzene yüklü gemi kafileleri orta şarka varmış ve buraya, Fransanın düşmesiyle hareket sahalarında bırakılan yokuğu doldurmak için lüzumlu asker ve leyazım götürmüştür.»

Lord Caldecote, Orta Şarkta Cenubi Afrika kuvvetlerinin mühim bir rol oynadığını tebarüz ettirmiş ve Hindi - Çini hakkında da şu sözleri söylemiştir: «Japon kıtalarının Hindi - Çini'den geçirilmesi ve burada deniz ve hava üsleri tesis edilmesi bahsinde Japonyanın Hindi - Çini hükümeti üzerinde tazyik yaptığı hakkında dolaşan şayialar dolayısıyla İngiliz hükümeti, bu mntakada statükonun idame ettirilmesi ile alâkadar bulunduğunu Japon hükûmetine sarîh surette anlatmıştır.»

Votlar

Dokunma Bana!

Bu ve buna benzer sütunlarda günlük işlerin tenkitlerine rastlayan alâkalı memurların içerledikleri görülüyor. Bu neşriyattan maksat, adam hırpalamak değil; pürüz gidermek, aksaklık düzeltmektir. Onun için gazete neşriyatına kızmamalı. «Dokunma bana küserim sana» zihniyeti kudretsizlik, mukavemetsizlik ifade eder. «Gazeteci haksız ise, yanılmış ise y'üzüne vurmali, haklı ise, isabet etmiş ise pürüzü gidermeli; aksaklığı düzeltmeli»

Geçenlerde İtalyanlar tarafından işgal edilen İngiliz Somalisindeki Berbera ile Süveyş kanalının Kızıldeniz tarafındaki ağzına hâkim olan Aden arasının tayyare uçuşile mesafesini gösteren harita "Köşede Mısırın umumi vaziyeti"

Suriye Üsleri Mısır Taarruzu İtalyaya Gececeği Tekzip Ediliyor

Fransızlar Filistindeki Ordu Teminat Veriyor Mısıra Getirilmiş

Ankara, 18 (A.A.) — Fransız maslahatgüzarı De Mogicanlt, Suriye vaziyeti hakkında Ulus gazetesinin bir muharririne şu beyanatta bulunmuştur:

«Suriyedeki vaziyet hakkında son zamanlarda aslı olmayan bazı şayialar dolaştı. Bu şayiaların, manda altında bulunan memleketlerde Fransız hükûmetinin düdürüstane bir şekilde vazifesini ifa etmek hususundaki müsbet ve kati niyetinden Türk efkârı umumiyesini süpheye düşürebilmesi dolayısıyla çok müteessirim.

Size bilhassa şu hususları tasarih etmiye mezunum:

1 — Yapılan imalar, hilâfına olarak, Fransız - İtalyan mütarede (Devamı: Sa. 4 S. 3 te)

Dünyanın Anası Satılırken!

Arz ve Talep

SARI KORSAN

Hopalı Mehmet Maceralarını Anlatıyor

Sırtımıza Binen Soysuzlara Bir Ders Vermek İstedim

— 6 —

Kurbağalı köprüsünün başına kadar götürürsünüz. Korkmayın, sizi memnun ederler.

Dedi. İlk önce beni, caketimin yakasından tuttu iki büküm etti. İkizimde de birer tabanca ve bıçak bulunduğuna için aramak, yine zindan boyamak korkusuyla, ne ben, ne de Rüştü hiç ses etmedik. Memnunlukla eğildik, bu tursuları sırtımıza yüklenmenin maddi ve manevi ağırlıklarını da sineye çekti. Bana binen herif zevzek olduğu kadar da zevk ehliymiş. Sırtına yerleşince, hem, fazlaca uzun gördüğü bıyıklarına yapıtı. Postallarının nalıncı şoklerini dizlerine çarpmıya, üzerimde çırpıncıya ve güle güle kendi dilile haykırmıya başladı. Neler dediğini gerçi anlamamıştım ama, hareketlerinden pek güzel kavramıştım ki, medeniyet ilinin bu kart katırı, benimle alay ediyor, beni kosturmağa uğraşıyordu. Bütün bunlara da dayandım, topallığıma bakmıyarak, canımı burnuma taktım, sonlu soluya yürüyüşümü hızlandırdım. Rüştü de yükle arkamdan geliyor, sanki eşeklik hoşuna gitmiş gibi, kakkaha ile gülyor. Onun güldüğünü gören basıbozuklar da keyifleniyor, büsbütün zevkleniyorlardı. Birbirlerini, nara ve kakkahaları basıyor, verişiyorlardı tekmele böğürüyorlardı.

Artık, binmek ve kakkaha ile gülmek sırası bize gelmişti. Hemen üzerlerine sıçradık, biz de çığlıkları kakkahalarla aralarından çıkardık. Ne yazık ki, yürüyüyorduk katırlar. Şahlanmak, yere yatmak gibi huy-suzluklara bizi üzerlerinde atmağa kalkıştılar. Fakal, döşlerine yedilkeri mustalarla gözlerini açtılar, pek de çabuk yatıştılar.

Uzunca bir deresinin kenarında hem dinleniyor, hem de aza-zametlerini iyice kirdığımız bu yamen, fazlaca uzun gördüğü bıyıklarına yapıtı. Postallarının nalıncı şoklerini dizlerine çarpmıya, üzerimde çırpıncıya ve güle güle kendi dilile haykırmıya başladı. Neler dediğini gerçi anlamamıştım ama, hareketlerinden pek güzel kavramıştım ki, medeniyet ilinin bu kart katırı, benimle alay ediyor, beni kosturmağa uğraşıyordu. Bütün bunlara da dayandım, topallığıma bakmıyarak, canımı burnuma taktım, sonlu soluya yürüyüşümü hızlandırdım. Rüştü de yükle arkamdan geliyor, sanki eşeklik hoşuna gitmiş gibi, kakkaha ile gülyor. Onun güldüğünü gören basıbozuklar da keyifleniyor, büsbütün zevkleniyorlardı. Birbirlerini, nara ve kakkahaları basıyor, verişiyorlardı tekmele böğürüyorlardı.

Mütarekede Kadıköy İnizbat Kumandanlığında Millî Mücadelaye büyük hizmetleri dokunan Dayı Mes'ud Bey

ratiklarla alay edip eğleniyorduk. O esnada birdenbire turnakların sokuşu ile o zebanî gardiyan-başı aklıma gelmesin mi?.. Bu acı hatıra gözümü, gönlümü yaka yaka, bir sinema geridi gibi, hayalimden tekrar geçti ve beni vahşetlendirdi. Sökülen turnakların acısını bu heriflerden, taban derilerini yüzerek çıkarmak arzusu uyandı içimde.

İstediğim Rüştüye söyledim. Tiksiniş gibi yüzünü buruşturdu: — Hiç mertliğimize yakışır mı ki, dedi. Zülmüdür o yapmamak istediğin. Dileğin intikam ise, tam yeri ve zamanıdır işte. Keselim başlarını ikisinin de.

Rüştünün Mertliği Şahlanmıştı Rüştünün sözleri beni düşündürdü, biraz da güldürdü. Şahlanan mertlik ve Türklük hislerini, kabanın hırs ve hissimi bastırıverdi. Gardiyanbaşının işlediği suçun cezasını, voley ki aynı milletten olsun, âciz vaziyete düşürdümüz bu adamlara çektiğimiz, o an için, bana ağır bir suç göründü. Yüzüm kızardı, yüreğim nedamette çarptı. Hemen o yakışmaz arzuyla içimden söküp attım. Furlayıp ayağa kalktım, herifleri de kaldırdım. Biraz evvel aldığımız silahlarımızı elimle belle-rine taktım. Tatlı gülüşmelerle yüzlerini okşadım, gönüllerini aldım. İlalett de serbest olduklarını anlattım.

Yaptığımız bu efendice muamele, karşındakilerde derhal tesiri-ni gösterdi. İkisi de sandıkları ellerimi gözyaşları ile ıslatarak tekrar tekrar öptükten sonra, Kadıköyüne doğru gittiler. Eğer sağ iseler, kulakları çınlasın şimdi ikisinin de. Birkaç gün sonra, bu hâdiseyi Rüştü ile birlikte anlatırken, rahmetli Dayı Mesut Beyi de bir hayli güldürdük. (Devamı var)

Helen, Düşüp Bayıldı

— Otuz iki.
— Mesleğiniz?
— Maden mühendisi.
Sonra Helen'e dönerek:
— İsminizi söyley misiniz?
— Helen Osmond.
— Yaşınız?
— Yirmi üç.
— Mesleğiniz var mı?
— Evet, ressamım.
Sonra tekrar John'a dönerek biraz sert bir sesle:
— Geçen bu saatinde Covent Garden sokaklarında ne aradığınızı söyley misiniz?
Helen kızarmıştı. John şu cevabı verdi:
— Operaya gitmişlik. Sonra yemek yedik. Mahalle hoşumuza gittiği için yemek için sokaklarda dolaşıyorduk. Komiser dikkatle yüzlerimize bakarak sordu:
— Yalnız bunun için mi?
— Evet, tesadüf olarak bu cesedi gördük. Bir portakal yığını önünden geçenken evvela bir el gördüm. Eğildim. Tam o aralık polis bizi gördü.
Bir saniye düşündükten sonra komiser bir sual daha sordu:
— Bu ölmüş adamı hiç evvelce görmüş müydünüz?
— Hayır, hiç.
Bu cevabı acele ile Helen vermişti. John hayretle onun yüzüne baktı. Birkaç saat evvel Operanın holinde yeşil elbiseli, kızıl sarı saçlı Heleni bu saze benizli delikanlı ile konuşurken görmüştü. Kız şimdi acaba niçin inkâr ediyordu?
— Ya siz, efendi? Bu adamı hiç görmüş müydünüz?
John kekeleyerek mütereddit bir sesle:

Köyden haber

Bayramıç'ın Gedik Obası Köyünden Hasan Babacan Çavuş Dert Döküyor

Başmuharririmizin, geçenlerde köylü hakkında yazdığı makale geniş bir alaka uyandırmıştır. Aldığımız birçok mektuplar arasında Hasan Babacan çavuşunkini aşağıya naklediyoruz:

12/Eylül/1940 tarih ve 25 sayılı Vatan gazetesinde (Köyden bir ses) başlıklı baş yazmamız okudum. Divrik'in Yetmiş köyünden olan köylü kardaş ne güzel yazmış. Siz gazeteciler yalnız gazetenizin çıktığı yerin havadislerini vermez, bir marifet bilirsiniz. (İstanbulun falan yerinde iki kişi kavga etmiş; falan yerinde beş kişi kumar oynarken polis tarafından yakalanmış; filan çocuk pencereden düşerek ölmüş.) gibi başlıklar altında yazdığınız yazılar vatandaşlara veya vatana faydalı olduğuna kendiniz inanıyor musunuz? Gazetelerinizin sütunlarını kaplayan bu yazılar boş oluncu o gazete sütunlarına yazık olmuyor mu? Bu sütunlara Anadoluyu ılgınlendiren köylü alâkalan-dıran yazılar yazsanız iyi olmaz mı? Sizin gazetelerinizi yalnız İstanbullular ve yahut yalnız şehir-liller mi okuyor? Okuyucularınızın yarısından çok fazlası belki de köylüdür. Onları da düşünerek gazete çıkarırsanız hem kendiniz kazanırsınız, hem de vatan kazanır.

Başlamışken yazayım da bari işi ferahlasın: Bizim köyümüz Gedik obasıdır. Köy kalkması diye bir laf var. Devletimiz bunu istiyor, herkes bunu istiyor, fakat bilinmeden bu istek baltalanıyor. Bence köy kalkmasının birinci maddesinin köy marifeti gter. Köyümüz geri bir obadır. Maarif da-ireci bize öyle öğretmenler yollar ki, bunların öğretmen olduğuna maarif dairlerinden başka kimsa inanmaz. Eski bir usul var. Kasaba-da işe yaramayan öğretmen ceza diye köye gönderilir. Sorarım size bu neviden öğretmenle köy kalkması nasıl olur?

Bana bunları ne diye yazıyorsunuz demeyiniz. Sizin vazifeyi tenkit-i-tir. Tenkid gören hareketini düzeltir. Siz bir muhabir yollayıp köy-lerde tarif ettiğiniz gibi muallimler olup olmadığını hiç araştırdınız mı? Sizin ricam:

Köylüyü köyünde görün! Şehir-de, kasabada ve masanın başında değil... O zaman köyün ne olduğunu, köylünün nasıl bir çevre olduğunu anlamış olursunuz. Kendiniz buralara gelin. Gelemeyeniz beş, on kuruş masrafata katlanarak anlayışlı bir muhabir gönderin.

Köy devamız büyüktür. Millet in ilerlemesinin birinci şartıdır. Cüm-huriyet hükümetimiz her giriştiği işi başarmıştır. Millî Seffimizin l-sabettli direktörlüğü elbette bunu da başaracaktır. Size selâm ve saygılar yollarım.

Çanakalelinin Bayramıç ka-zasını Gedik Obası köyün-den: Ahmet oğlu Hasan Ba-bacan Çavuş

Sinemalar Teftiş Edilecek

Hava değiştirilmeden seaneların birbirini takip ettiği ve böylece sinema salonlarında havanın fazla bozuk olduğu anlaşılmıştır. Belediye riyaseti, kaymakamlara bir tâmin göndermiş, sinemaların sık sık havalandırılmalarını istemiştir.

Şehir Haberleri

Preveze Muharebesi

Senei Devriye Merasimi Gelecek Perşembe Günü Yapılacak

Preveze muharebesinin senei devriyesi, 27 Eylül Perşembe günü merasimle tesit edilecektir. Bu merasim münasebetle, inşaat ve bahçesinin tanzimi biten Baros türbesinin küşadı da yapılacaktır. Ciheti askeriyeden, deniz kumandanlığından, birer zatla Beşiktaş kaymakamının iştirak ettiği bir komisyondan Belediye reis muavini Lütfi Aksoy'un reisliğinde toplanarak bu merasime ait program hazırlanmıştır. Program göre o gün merasim saat 10 da başlayacaktır. O günün refine resmi daireler, müesseseler, dükkânlar gündüz bayraklarla süslenecek, gece de tenvirat yapılacaktır. Merasime bir geçit resmîle başlanacaktır. Bundan sonra muhtelif zevat tarafından nutuklar söylenecek, Preveze muharebesinin ehemmiyeti tebarüz ettirilecektir. Türbenin küşatı resmi ikmal edildikten sonra alayla Abbasaga mezarlığına gidilerek park haline getirilen bu bahçenin de küşatı resmi yapılacaktır. Bunu müteakip tekrar Beşiktaş inilecek, inşaatı biten Beşiktaş kaymakamlığı binasının küşatı resmîde bulunulacaktır.

Ekmek Fabrikası İçin Bir Teklif

Yugoslavyada çalışan bir ekmek fabrikası İstanbulda tedarik ettiği bir münessil vasıtasile Belediyeye bir teklifte bulunmuştur. Yugoslavyalı müessesesi 150.000 nüfuslu bir semti doyuracak modern bir fabrikaya sahip bulunduğunu, Türkiye Cumhuriyeti ve İstanbul Belediyesi müsaade ettiği takdirde bu fabrikayı İstanbulda herhangi bir semte nakletmeğe amade bulunduğunu, teklifte beyan etmiştir. Teklif, Belediyeye teklif edilmektedir.

Üsküdar Ekmek Şirketi Dağıldı

Üsküdar ve Kadıköy cihetlerinin ekmeklerini hazırlayan fırın-cıların şirketi, ortaklar arasında çıkan ihtilaf yüzünden dağılmıştır. Bâdema bu semtteki fırın-cıların müşteriklen çalışacaklarıdır. Böylece kendi başına çalışan ve Belediyeye nizamına riayet eden fırın-cılar Belediyenin tavassutile Halk Bankasının himayesini kazanacaklardır. İstanbul ekmekçileri şirketinden ayrılıp da yalnız başına çalışacak fırın-cılar da aynı himaye ve yardımdan müstefit olabileceklerdir.

İstinat Açılıyor

Münferit hakimlik usulünün İstanbulda teşmilinden sonra tazyik mahkemelerinin işleri hayli artmış tahmin ediliyordu. Kısa bir tecrübe müddeti bu tahminlerin doğruluğunu gösterdiği için Adliye Vekâleti lâğvedilen istinât teşkilâtına dönmek kararını almıştı. Zaten münferit hakimlik usulünü tatbik eden Avrupa memleketlerinde istinât teşkilâtı da vardır. Adliye Vekâleti, İstanbulda yapılacak Adliye sarayı planında istinât mahkemeleri için yerler bile ayırmıştı. Vekâlet teklifini bitirmiş ve Meclise, istinât mahkemelerinin kurulması için bir lâyiha da vermiştir. Eski bütçede tahsisat olmadığı için Meclis, bu lâyihaı kabul etse bile bu sene tatbikına imkân görülmemektedir.

Bes Metreden Düştü

Tepebaşında Emperyal otelinin oturan Hulûsi oğlu Rafi, adında uykuya hastalığına müptela bir mütehahhit, dün sabaha karşı uyku halinde yataktan kalkmış, açık pencereden bakmak isterken düşmüştü. Beş metre yüksekten düşen Rafete bir şey olmamıştır.

Hayvan Kanı İsrâf Edilmeyecek

Üsküdar, Balabanda fabrikası olan Enver isminde bir zat, dün Belediyeye müracaat etmiş, bir nevi tutkal imal etmek üzere mezbahada kesilen hayvanlardan akacak kanların kendisine verilmesini teklif etmiştir. Kanlar üç sene evvel, üç sen müddetle bir müteahhide verilmiş bulunmakta idi. Bu zat, ancak yüzde yirmisinden istifade etmekte, geri kalan kanların toplanması için tesiatı kâfiyet etmemektedir. Teklifi yapan zat, ilk müteahhide Belediyeye temin etmiş olduğu menfaatin, birkaç mislini temin edeceğini beyan etmiştir. Teklif teklif edilmek üzere mezbaha müdürlüğüne gönderilmiştir.

Amerikadan Vapur Cumartesi Geliyor

Amerikadan gelmesi beklenen Yunan vapurunun Cumartesi günü limanımızda bulunacağı haber verilmiştir. Bu vapurla Amerika mühim miktarda deri, mavi haşhaş tohumu, tütün ve barsak gönderilecektir. Vapurun vürudundan evvel ihracatçılar, gönderilecek malların evrakını hazırlamışlarsa da İngiltere konsolusuna vaki müracaatla talep eyledikleri Navy Cert için henüz müsaade gelmediğinden bu sefere mal yetiştirileceklerinden endişe etmektedirler. Alâkadar mahafil bu işin intacına çalışmaktadır.

Kısa Haberler

İCRA KANUNU — Yeni icra kanununun tatbik mevkine geçmesi, icra muhasebesinin işlerini de arttırmıştır. İcra muhasebesi-ne günde bir kişi müracaat etmekte, para alıp vermektedir.

GÜMRÜK VARIDATI — Gümrüklerin son on beş gün içindeki varidatı bir milyon liradır. Alâkadarlar ay sonuna kadar varidatın 2 milyon lira olacağını söylemektedirler.

GELEN MALLAR — Dün Svanetia vapurı ile ambalaj, matbaa ve sigara kağıdı olarak 2000 ton kâğıt, ziraat makine aksamı ve kibrit çöpü; Basarabia vapurı ile de mobilya, kuzu derisi gelmiştir.

RÖPORTAJ

Dilencililiğe Nasıl Nihayet Vermeli?

Anketimize bugün de devam ediyoruz. Her okuyucu mektupları veya telefonla bize dilencililiğin nasıl ortadan kaldırılacağı yolundaki fikirlerini bildirirse biz de maalmennüviye bu sütunda dercederiz.

BARO İKİNCİ REİSİ AVUKAT MEKKİ HİKMET GELENBEG

Dilencililiğin ortadan kaldırılması için her şeyden evvel belediyede muhtaç olanlara ıstıgal edecek bir büro kurulmalıdır. Bu büro halk ile temasa geçmeli ve halktan alacağı yardım parasını, parayı veren halkın kendi muntakasındaki fakirlerle sarfetmelidir. İnsan yaptığı yardımın mahalline masraf olduğunu gözüyle görmelidir. Meclis İstanbuldan toplanan para ile Edirneye yardım edilişine bu parayı verilerin üzerinde iyi tesir bırakmıyor. Avrupa'da bazı memleketlerde üç, beş mahallenin bir yardım komitesi var. Bu mahallelerin kendi emeklerini ve teberüllerini bu komiteye verirler. Komitenin elinde mesela ayakbaşı tamircileri, yamacılar vardır. Eski tamir edilecek bu muntakanın fakirlerine dağıtılır, muhtaçlara ayrıca para yardımına da yapılır.

BİRİNCİ AĞIR CEZA MAHKEMESİ AZASINDAN NEFİ DEMİRLİOĞLU

Dilencililiğin önüne geçmek için belediyeye bağlı müstakil bir teşekkül olmalıdır. Bu teşekkül hakiki muhtaçları tesbit ederek bunlara iş ve ekmek temin etmelidir. Bu bir teşkilât ıdır.

ESNAF BANKASI ŞEFERİNDE TEVFIK TENİK DİYOR Kİ:

Bunlar hakikaten bikkimlik vermeye başladılar. Bize uzanan ellerin altın basası olduklarını görüyoruz. Bizim merhametimiz, şefkatimiz ıstımar eden bu eller artık kırılmak. Hakiki muhtaçlara belediye ve devlet yardım elini uzatmalıdır. Dilencililiği san'at yapanlara sürgün gibi ağır cezalar tatbik edilmelidir.

CEZA KATİBİ SEYFİ ÖZESE-RİN FIKRI:

Bunların itiyatlarını körlet-tirmek ve öldürmek için evvela sıkı bir zabıta taktığı altında bulundurmak lazımdır. Sonra da bir kısım hapislanelerde olduğu gibi - atölyeler, san'at ve iş yerleri açarak buralarda çalışmaya mecbur edilmelidir.

Sivrisinek Mücadelesi

Belediye ve vilâyet sıhhat işleri müdürlükleri muhtelif kazalarda sivrisinek mücadelesine devam etmektedirler. Yalnız son hafta içinde Belediye sıhhat müdürlüğünün Beykoz, Üsküdar, Beşiktaş ve Sarıyer kazalarında ki mücadele teşkilâtına tevzi ettiği mazot miktarı 34 tona balığ olmuştur. Ayrıca vilâyet sıhhat işleri müdürlüğü de gerek bu kazalarda, gerekse diğer kazalarda mazot ve asitfinik tevzi etmiştir.

Piyasa vaziyeti

Dış Ticaret Müdürü "Pirim Usulü Kalkmayacak,, Diyor

İthalât ve ihracatta tatbik edilmekte olan prim usulünün kaldırıldığına dair verilen haberler aslı olmadığı anlaşılmıştır. Şehircaret Reisi Servet Berkin, bu hususta bir muharririmize: «Böyle bir şeyin aslı yoktur. Böyle bir karar olsaydı benim haberim olacaktı.» demistir. İktisadi mahallide bu haber teyit edilmemiştir. Rumenlerle yapılmakta olan görüşmelere dün de devam edilmiştir. Müzakeratın bu akşam bitmesi ihtimal dahilindedir. Müzakereler çok müsait bir şekilde cereyan etmektedir.

Bugday Satışları

Dün piyasamıza Toprak Otis 17 vagon bugday ile üç vagon arpa satmıştır. Tüccar namına altı vagon bugday, yedi vagon arpa, iki vagon nohutla birer vagon yulaf, mercimek, darı, pirinç ve çavdar getirilerek satılmıştır. Piyasada tebeddül yoktur. İhracat olarak da doksan bin liraya satılmıştır. Bu mallar arasında da lsvreye fındık ve darı, Yugoslavyaya Mısır, kire ve balık mum, Yunanistana ketentohumu lsvge koyun derisi gönderilmiştir.

Çuval Bulundu

Piyasamızda çuval bulmak müşkülâtı karşısında alâkadarlar icap eden tedbirleri almışlardır. Küçük partilerde çuval bulmak imkânları vardır. Her parti 2 bin çuval olmak üzere tanesinin 106 - 110 kuruş arasında tedarik edilebileceği anlaşılmıştır. Maas mafi, buğunlerde mühim kanvı veçh partilerinin getirileceği ve gehrimizde çuval imal edilebileceği temin olunmaktadır.

Demir Tedariki

Piyasalarımızda miktarı azalmış olan madeni esya ve demir mamulâtının tedarikini kolaylaştırmak maksadile madeni esya birliği âzasından mürekkep bir heyet bir iki güne kadar Ortaya Avrupa memleketlerinde bir tek-kik seyahati yapacaklardır.

Memleket Haberleri

MURATLIDA — Muratlida üç gündenberi devam eden em-tia ve hayvan panayırı intizam dahilinde devam etti.

TEKİRDAĞDA — Vilâyetimizin incek ve Çerkesmüsellim yathılı okullarında bu yıl açılan azat obaları, iki ay faaliyetten sonra sara emmiştir.

EDİRNEDE — Altı ay evvel Pehlivan köyünde, açılmış olan köy demirçilik ve marangozluk kursu altı aylık müddetini bitirmişti.

KARTALDA — Kartal kazasında üç postadan ibaret kadav-tro teşkilâtı vücade getirilmiştir.

RADYO

Bugünkü Program

7.30 Program, 7.35 Hafif musiki programı (Pl.), 8 Ajans haberleri, 8.10 Ev kadını - Yemek listesi, 8.30 Hafif musiki devamı (Pl.), 12.30 Program, 12.35 Muhtelif par-kılar, 12.50 Ajans haberleri, 13.00 Muhtelif şarkılar devamı, 13.20 Operet parçaları (Pl.), 18 Program ve saat ayarı, 18.00 Plaklarla müzik, 18.40 Radyo orkestrası, 19.10 Fazil heyeti, 19.40 Ajans haberleri, 20.35 eserleri, 20.30 Konuşma, 20.45 Dinleyiciler istekleri, 21.15 Konuşma (Sihhat saatı), 21.30 Radyo gazetesi, 21.45 Radyo orkestrası, 22.30 Ajans haberleri, 22.45 Dana müziği (Pl.), 23.30 Panş.

TAKVİM

19 Eylül 1940
PERŞEMBE
YTL: 1940 — AY: 9 — GÜN: 263
RUMİ: 1356 — EYLÜL: 6
HICRİ: 1359 — ŞABAN: 16
VAKIT VASATI EZANI
GÜNEŞ: 5.44 11.31
OGLE: 12.08 5.55
İKİNDİ: 15.16 9.23
AKŞAM: 18.13 12.00
YATSI: 19.47 1.32
İMSAK: 4.04 9.60

MAVİ PORTAKAL

YAZAN ÇEVİREN

William J. MAKIN Rezzan AE. YALMAN

— 5 —

— Hayır.. Hayır, gördüğümü hatırlamıyorum. Dedi.
— Vaziyeti iyice anılamadım. İzhâd eder misiniz?
John komiserin bu sualine karşı ne yapacağını şaşır-mıştı. Helen delikanlının elini tutuyor, gözlerinin içine bakı-yordu:
— Galiba biraz evvel bu adamı görmüştüm. İyi hatırla-mıyorum ama.. Galiba gördüm. Yani fraktı ve silindir şapkalı, saze benizli bir gençin bir portakal arabası çekti-ğini gördüm. Fakat aynı adam olduğuna emin değilim. Belki de saze benizli genç budur.
Komiser şüpheli bir tavırla başını salladı:
— Fraktı ve silindir şapkalı bir genç nasıl olur da por-takal arabası çeker? Haydi oradan, bu uydurma bir şey gibi geliyor bana..
— Evet bana da garip görünmüştü. Fakat hakikat.. O aralık kapı vuruldu. İçeri bir polis girdi. Komiserin kulağına bir şeyler fısıldadı. Komiser sarardı. Orada duran başka iki polise:
— Bunları gözden kaybetmeyiniz şimdi geliyorum.
Diyecek odadan çıktı.
Gençler polise merakla bakıyorlardı. O izah etti:
— İzhin fena, adam bıçakla vurulmuş.
Helen bu sözleri duyunca artık dayanmayarak düşüp bayıldı.

İCMAL

SİYASİ

İtalyanlar
Mısır İçine
İlerliyorlar

İtalyan kütalarının ileri harekati durmadı. Seyyidülbarani mevkii de işgal eden İtalyan askerleri seksen kilometre kadar Mısır hududundan içeri girmiş oldular. İtalyanlar Sol-lum'u aldıkları vakit, Mısırlılar oranın 'einsansız arazi' addolunabileceğini ileri sürerek silahla müdahaleyi icap edecek bir vaziyet olmadığını söylemişlerdi.

Fakat İtalyan kütalarının taarruzu daha derinleştirdikleri takdirde topraklarını behemehal müdafaa edeceklerini iddia etmişler. Huduttan seksen kilometre içerisine de 'einsansız arazi' tabirini kullanmanın mümkün müdür? Bu, tehlükeliye bağlıdır. Garp cephesinde 'einsansız arazi' denilen arazi seridinin genişliği pek azdır. İhtimal aynı tabiri, çölde seksen kilometrelik genişlik için kullanmak caizdir.

Seyyidülbarani mevkii İskenderiye istikametindedir. İngilizlerin vaziyetin ehemmiyetini idrak edip, Mısırlıları beklemekten tasarruzu durdurmak üzere harekete geçmeleri muhtakkak gibidir. Seyyidülbarani ile, İngilizlerin son zamanlarda iyice tahkim edip, tank kampı haline koydukları Mersamatruh mevkii arasında yüz otuz kilometre kadar bir mesafe vardır. Bu mesafeyi motorize kütalarını süratle katedebileceklerine göre, İngiliz mukabelesinin gecikmemesi pek muhtemeldir. Bu takdirde İtalyan kütaları oldukları yerde durdurulabilir. Mısırın harbe fiilen müdahalesi, yine 'einsansız arazi' tabirinin tehlükeli itibarile, tehlikeli edebilir.

Mırdaki İngiliz kuvvetlerinin 230.000 kadar olduğunu Giornale d'Italia gazetesi bildiriyor.

İngiliz kuvvetinin bu miktardan daha fazla olduğunu zannediyoruz. Çünkü İngilizler son haftalar zarfında Mısır rahatça takviye kıtaatı yolladıkları ve Akdenizdeki kafile seferlerinin İtalyanlar tarafından hücumla uğradığını açıkça yazıyorlar. Bu gibi haberlerin yayılması, Mırdaki İngiliz kuvvetlerinin mütemadiyen arttığını isbat eder. Üç yüz bin kişilik bir kuvvetten, İskenderiye gibi bahri bir üs istikametinde ilerleyen tehlükeliye karşılamak üzere yüz bin askerini ayrılacağına da tahmin edebiliriz. Bu takdirde Mısırın harekâta şimdiki bilfiil işbirliğine lüzum kalmadan vaziyet Afrika harekâtının başında olduğu gibi aynı tereddütler içinde devam edecektir. — Ş. A.

BU AKŞAM

İLAL

STANWYCH

McCREA

ANAL KİTAP

Türkçe

İlâveten: Türkçe Yeni

PARAMUNT JURNAL

Tel: 43595

İSTANBULUN

En Kibar Sineması

MELEK

Yeni mevsime başladı.

Bugün

Kadınlar

OTELİ

Nefis bir aşk filmi

Ayrıca:

1 — FOKS JURNAL

2 — Renkli MODA Gazetesi

Yakup Kadri'nin
Bir Mektubu

Vatan Gazetesi Başmuharriri

Ahmet Emin Yalman'a

Değerli meslekdaşım,

Bundan üç dört hafta evvel, Ankara'da beni ziyarete gelip yeni çıkacak gazeteniz için benden ara sıra edebî makaleler yazmamı istemişiniz ve gülümseyerek: «Meselâ, demistiniz; bugünlerde (Yaban) romanınız aleyhine yazılan neşriyate bir cevapla bağlayabilirsiniz.»

Ben, henüz hastaneden çıkmış ve binaenaleyh bu polemik'i takip edememiş olmakla beraber dostlarımdan onun mahiyeti hakkında epeyce malûmat edinmiş bulunuyordum. Onun için size bu çirkin hadiseye dair tiksintimi göstermekten kendimi alamadım. Siz de bana hak verdiğiniz ve bu münakaşanın edebî olmaktan ne kadar uzak olduğunu teslimden çekinmediniz. Lâkin, birkaç zaman sonra sıhhatim biraz yoluna girip, bu neşriyatı bizzat gözden geçirmek imkânını bulunca o kadar tahripler, iftiralar, yalanlar ve muğalatalarla karşılaştım ki, bunlardan her hangi birinin karilerinden bazıları hakkında yanlış bir düşünceye sevk edilemesinden ibaret olarak aşağıdaki izahatı vermeyi lüzümlü buldum. Gerçi, genç muharrirlerimizden birinin Vakit gazetesinde «Yaygara» namını verdiği bu kaba münakaşaya tahrik etmiş bulunan «Yaban» romanile Yeni Mecmua'daki sözlerim, bütün o tahrif ve iftiraların canlı birer teczibi gibi meydan-da duruyor. Fakat, karilerim, ne o romanı, ne de bu beyanatı okumamış olabilirsiniz. Binaenaleyh, onları fuzulî bir tevsih ve tekkik kûlfelele kurtarmak maksadıyla lüzümlü bulduğum izahatı kısaca şu üç dört nokta üzerinde toplayayorum:

İmza Taklidi Gibi

Bir Tahrir

I — Muarızlarım, Yeni Mecmua'daki mülakatında bana, «Ben memleketimi uzaktan severim» demiş olmak hezeyanını atfediyorlar ve bunun etrafında bir takım soğuk şakalar yapıyorlar. Bu, imza taklidi gibi bir âdi tahriif oyunudur. Yeni Mecmua meydana dandadır. Muharrir, bana aynen şu suali sormuştu: «İstanbul hayli özlemiş olacağınızı tahmin ediyorum.» Ben, ona, aynen şu cevabı vermiştim: «Siz samimî bir itirafa bulunayım mı? Ben, memleketimi, dışarıda iken içinde bulunduğum zamanlardan daha çok severim.»

İkinci tahriif Yeni Mecmua muharririnin kendi yazdığı başlığın benim tarafından söylenmiş bir söz şekline sokulmasıdır. Yeni Mecmua muharriri (Yakup Kadri, Yaban romanını beğenmeyen veya tenkit edenleri kültürsüzlükle itham ediyor) demiş. Ben ise, umumî bir tarzda kültür den bahsettikten ve hattâ bu bahiste kendimi ve kendi mensup olduğum nesli de için içine kattıktan sonra, kültürsüz yürekli bir edebiyat tekevvin edemeyeceği mütalâasına da bulunmuşum. Bahsin sonuna doğru Yeni Mecmua'nın muharriri ısrarla «Yaban» meselesini açınca bu umumî mütalâayı bir misal ile izah etmek istiyerek demiştim ki: «...bilhassa münekkitt için her şeyden evvel bir eserin şahdamarını yakalamak, yani, müellifin maksadını keşfetmek lazımdır. Bizde ise, herkes bir eserin teferüatı ile meşgul olur ve

ruhuna nüfuz etmesini bilmez. İşte, dönüp dolayıp gene aynı noktaya geldik: Kültür noksanlığı.» Bu sözle, Yaban'ı beğenmeyenleri kültürsüzlükle itham etmek arasında epeyce büyük bir fark vardır, sanırım. Şimdi, asıl düvaya gelelim:

"Yaban" ve Akisleri

II — Yaban romanı? Bu eserim, bundan dokuz on yıl evvel, Ankara'da «Ulus» gazetesinde tefrika olarak intişar etti, ve okuyanlar tarafından, bugünkü okumayanların ezberden verdikleri hükümlere uğramadı. Bilakis, kitap halinde çıktıktan sonra Ankara ve Anadolu matbuatında hemen umumî diyebileceğim bir sempati ile karşılandı. Şivelerinin samimiyetinden hâlis köylü çocukları olduklarını hissettigim birçok genç muharrirler, Anadolu'da çıkan mecmualarda Yaban'a dair, sıcaklıklarını hâlâ yüreğinde taşıdığım çokşun yazılar yazdılar. Bu kitabı basan Muallim Halit, satışı, umidinin fevkinde olduğunu söyledi. Bütün bu ragbetin hakiki sebebi ne idi? Çünkü, «Yaban», inkılâp neslinin bağrında gizli gizli kanayan bir yaraya parmağını koymuş ve bir millî faciyanın üstündeki perdeyi yırtmıştı.

Roman Özü ve Tezi

Eski rejimler tarafından, uzun asırlar, maddî ve manevî bir sefalet içinde bırakılmış ve saltanat makarının sefahati yolunda bir müstemleke halkı gibi muttasıl emilip sömürülmüş bedbaht köylü sınıfının ıstırası ilk defa olarak bu kitapta Türk edebiyatının kapalı bahçesine girmişti. Bir romancı, her şeyden evvel, karilerine insani ve sosyal hakikatleri samimiyetle ifadeye mecburdur. Nasıl ki, bir hekim de muayene ettiği hastanın derdini saklamakla mükelleftir. Cümhuriyet Türkiye ve Kemalist münevverlerin bin bir iletile malûl vatani Saltanatın devir ahırken bu suretle hareket etti. Ve bu suretle hareket ettiği için, ki, bugün, onun tedavisi için en doğru tedbirleri almaktadır. Yoksa, iş, bana itiraz edenlerin demagogik zihniyetine kalsa idi, Cümhuriyet, Saltanatın, ad ve kıyafet değiştirmiş bir temadisi olurdu ve devletimizin sıhhat, maarif ve kültür müesseseleri, her şeyden evvel, dolu dizgin köylerimizle köylülerimizin imdadına koymak lüzumunu hissetmezdi.

Tanrıdan dilerim ki, bu hızlı cehit sayesinde, 1920 ve 1921 yıllarında Haymana ovasının içinde adım adım dolayışım o cennet mekânı yakında yeşil Ankara gibi bir cennet halini alır ve korkunç mihnetlerine ağılayarak şahit olduğum o «ıstırapta fevkalbeşer» insan, kütelleri kendi cevherlerine lâyik bir hayat seviyesine erer. Bu gün, çok uzak değildir.

Yabanın Almanca Tercümesi ve Tenkitleri

III — Muarızlarımın en tantanalı iddialarından biri de (Yaban) romanının almancaya tercümesinin, bazı ecebi propaganda cihazlarına bizim aleyhimize bir neşriyat vesilesi verdiği veya

hut vereceği ihtimalidir. Ne garip bir tesadüftür ki, tam şu günlerde müterciminden aldığım bir mektup, bana, Yaban'ın Almanya'da büyük bir edebî muvaffakiyet kazandığını bildirmekte ve birçok Alman gazetelerinde buna dair yapılmış neşriyatın şu hulasalarını göndermektedir:

«Bu eser, milletine olan sevgisinden âdetâ meczup bir adamın romanıdır. Bu yüzdendir ki, yenis ve erici münasebetlerin tasviri okuyanda daha trajik bir tesir bırakıyor. (D. H. Tetter in, Westdeutsche Beobachter.)

«Bu, yenis içinde şikâyet eden ve enadiren optimist olan yerlerinde bile insanı daha büyük bir ihtirasla saran bir eserdir. (Literatur.)

«Yakup Kadri, Yaban'ıyla Avrupa'nın artık ihmâl edemeyeceği sayıya dikkat bir sınırlamak Garp edebiyatının Forum'una ayak basıyor. Anadolu Yunanlılara karşı harbin derin ve sarıncı sahneleri, bir köyün tahribi ile feci bir surette işgali, bu müthiş realist ve çeyir yer lirik renkleri olan eserin eser profilini teşkil ediyor. (Das deutsche Wort)

«Fransız Flaubert mektebinden egelen Yakup Kadri, bizi kavrayarak ilna eden ve tamamen kendisine has bir şekilde yaratmasını eblen bir muharrirdir. Bilâhare «İnkılâpı yapan münevver zümre ile romanın cereyan ettiği yoluz, eçiplik ve sert Anadolu parçasında cıvırtıyan geniş köylü tabakasının «derin donukluğu ve acırlığı arasında birlik kurmanın güçlüğü o ekadar büyük ve edip için o derece ederi bir millî ve şahsî dava ki, okuyucu bile onu birçok kuru makalelerin yapılabileceğinden daha diyi anlatıyor. (Wille und Macht)

«Fasıldan fasla heyecan derinleştiriyor, ve biz, hakikaten sarıslarak okuyoruz. Köylülerin ıstırası hayatını, ölümlünü, Emine'nin sevgi-ellinin ölümlünü... Eser, sadeliği içinde dramatikdir. Muharrir, tesir yapmak istiyen darbeleri, biri için üstüne yığılmışın vuruyor. Çünkü, Poetik'in ezeli kanunlarını «yerine getirmiştir: Merhamet ve «orku uyandırmak. Gündelik ve âdi manada değil yürekli sevyede. Bu, bütün bu sanat eseri «kadar hakikidir. (Rheinisch-«Westfälischen Zeitung)

«Bu tasvir, sarıncı ve ihtiraslı bir erealistiktir. Ve küll renkli atmosfer o kadar içre giren bir kuvvette «şekillendirilmiştir ki, insan, âdetâ azap duyuruya başladığı zaman «bile okumağa devam etmekten «kedisini alamıyor. Bu çok enkerisn romanın üstünü ve inşası «birçok kadar keskin bir zekâdan «hâkim olduğu şarkı bir hikâye saenatiyle Avrupaî kültür kıymet-elerinin çok orijinal bir halitassı «yoruyorlar. (Bresauer Neusten «Nachrichten)

«Bu romanın sert bir güzelliği «var. Şiirin Ethos'unu şayanı hay-eret bir erikeldik taşıyor. Vakalarin dramatik aktışı insanı yakaleayınca bırakmıyor. Bu Hölder-

«ling mikyasında alâysız şiri ta-«nıdığım için bahşıyırım. (Arttır «Müller)

«Eser, hem yorgun, hem de genç «bir tesir yapıyor. Bunun çok ga-«rip ve hiç de edebiyat olmıyan «bir cazibesi var. Belki, Kadri'nin «sıcak bir kalbden koparıp çıkar-«dığı soğukkanlılık bazı genç Am-«erikalıları hatırlatıyor. Muharrir-«in sempatik tarafı, hence, bun-«dan gelir. (Erich Pfeiffer - Belli)

«Anadolu'nun geniş bozkırlarında «giden ve bu merhametsiz tabiat-«etin rüzgârları kulaklarında ve «ekalinde bir açın çığığı gibi çın-«lıyan, onkız altında kalımsı bir «chalon münevvi arayıcısı, bu Ya-««ban, muharririn ta kendisidir. «(Völkische Beobachter - Yarı res-«mi Fırka Organı).

Bu vesikalar karşısında, umarım ki, muarızlarımın bedbaht iddiaları birer sabun köpüğü gibi dağılacaktır. Bundan başka, benim eserlerim arasında Avrupa dillerine çevrilmiş ilk ve yegâne kitap (Yaban) değildir. Gecen harp esnasında, sanırım, 1916 da (Bir Serencam) adı altında toplanmış küçük hikâyelerim, benim gayabımda Dr. Duda tarafından almancaya çevrilmiş ve küçük bir cilt halinde intişar etmiştir. Hattâ, bundan o kadar habermiyoktu ki, muharebeden birkaç sene sonra Dr. Duda ife İstanbul'da tanıştığım zaman kitabı ilk defa onda gördüm. Mevcudu kalmadığı için muhterem mütercimim bana ondan bir tane vermek imkânını bulamadı. Bundan sonra, (Nur Baba), rusçaya, ukrancaya, almanca; (Sodom ve Gomorre) fransızca; (Ankara), benim La Haye'e tayininden birkaç yıl evvel felemenkçeye tercüme edilip kitap halinde intişar ettiler. Binaenaleyh Yabanın tercüme edilginde bir siyasi suikast tevehhüm etmek ancak edebiyat perdesi altında bir takım küçüklük siyasi sulkastlar yapmaya almış kimselerin aklından geçebilir.

Kaba Bir Şaka Etrafında

Çok uzun süren sözlerimi bitirmeden evvel bahsi geçen muarızlarımın, ikide bir, pek hoş ve zarif bularak tekrar ettikleri kaba ve müptezel bir şakanın, yani, şu benim her ayak bastığım memleketin âkibet işgale uğradığı şaka sunun - üzerinde bir saniye durmak ve bunun adını koymak isterim. Bu, kelimenin yalnız ahlâki mânâsile değil, k a n u n i mânâsile de bir siyasi terbiye noksanını tazammun eder. Devletimizle sair devletler arasındaki münasebetleri bu kadar lâubalî sarkıntıklara karıştırmak yalnız bir hadisini bilmemekle değil, aynı zamanda beymelmilel nezaket kaidelerine karşı da kaba bir tecavüzdür.

Vatan'ın kıymetli sütunlarını bu kadar uzun bir mektupla fuzulî yere işgal ettiğim için özür diler, hürmet ve muhabbetlerimi takdim ederim aziz meslekdaşım.

YAKUP KADRI
KARAOSMANOĞLU

MIHİRİN DEVRİÂLEMİ

Yazan: MIHRİ BELLİ

Amerikanın 10 Milyon Serserisi
Arasına Sokuluyorum

— 6 —

İstasyona varınca elimdeki kâğıda ve etrafa bakarak:

— Burası olacak! Dedim. Şehrin dışında idik. Önümüzde yan yana sıralanmış bir sürü vagonlar, arkamızda camları kırık ve herhalde şimdi kullanılmıyan birkaç depo binası... Biraz daha ileride muattal bırakılmış vagonlar... Hat boyunca biraz yürüdük. Muattal bırakılan eski vagonlar boş değildi. Bizim cinsten bedavacı seyyahlara muvakkat mesken vazifesi görüyordu.

Bu seyyahları kimlerdi? Bizim gibi evvelce tayin edilmiş bir hedefe doğru yola çıkmış kimseler mi? Hayır, birçokları için atladıkları trenin nereye gittiğinin hiç ehemmiyeti yoktu. Yeter ki, kıym şimale, yazın da fazla sıcak bir yere gitmesin. Kendini on milyon dolarla işsiz olan Birleşik Devletlerin bir vatan-dışı tasavvur ediniz. Bir fabrikada işçisiz. Kırmızı aşmş bulunuyor-sunuz. Fabrikanın fazla yorucu işinden sağlarmıza hafif al: düymüş. Bir

gün ustabaşı, herhangi bir sebep göstererek sizi kapı dışarı ediyor. Başka bir iş aramıya koyuluyorsunuz. Fakat piyasada yüzbinlerce işsiz var. Bunlar arasında sizden daha dinc, daha genç delikanlılar eksik değil... Onlarla nasıl rekabet edebilirsiniz? «Başka yerlerde iş varmış. Garbe gidin!» diye tavsiyeler işitiyorsunuz. Alleniz artık ancak hükümetin yardımı ile geçinebilirsiniz. Siz o ana kadar ayakta duruyordunuz. Fakat doğduğunuz, büyüdüğünüz kasabadan sıvışıp yola çıkıyorsunuz. Fakat nereye gitseniz aynı nakarat: «İş yok»

Sefaletin ve gayesizliğin berabere getirdiği bütün kötü huylar sizde de belirliyor. Hedefsiz bir avare halinde bir yerden bir yere dolaylıyorsunuz... İşte karşımıza çıkan seyyahların çoğu bu gibi kimselerdi. Bunların, aralarında üniversite bitirmiş mü-

DOKTORUNUZ
"Vizör Ki"

Devamlı Halsizlikler

Her gün, vücudunuzun takatizliğinden bahsedene birçok insanlara tesadüf ederiz. Bunlar, bilhassa, sa-bahlara daha bîr bir şekli alan, düşkünlük, halsizlik ve kuvvetsizlikten şikâyet eder dururlar. Bunu havaya, rütubete, nezleye yorgunluğa, uykusuzluğa... atfederek ehemmiyet vermez, geçirirler.

Filvâki, birkaç gün gibi, kısa bir zaman süren bu gibi halsizliklerde saydığımız sebepler birer âmil olabillirler. Grip, Sıtma, Tifo, Yı-lancık... Gibi bir sürü mikropu hastalıklar esnasında vücutta de-rin bir halsizlik hâsıl olacağına şüphe yoktur. Fakat bu hastalıkların şifa bulması bu gibi düşkünlüklerde, derhal, zail olur. Esasen bu hastalar, hastalıkları zamanında, çok defa, ayakta ge-zemez. Yatakta yatmaya mecbur olurlar.

Fakat vücudun uzun süren, yaktakta yatmaya mecbur etmiyen, devamlı düşkünlük halleri önünde biraz düşünmek, bunun hakiki se-bebini araştırmak gerektir.

Çünkü kansızlık, verem, kanser, şeker hastalığı, üremi, iç Azasının gizli iltihapları... Gibi bazı sinai hastalıklar vardır ki, bunlar başlangıçta vücutta sadece müphem ve karışık bir takım sıkıntılar ya-parlar. Bu gibi hastalıkları kat'i olarak teşhis ettirecek bîrâz ala-pmetler belirmeden önce, hastaların vücudunda derin bir takatizlik baş-gösterir. Başlarını kazan gibi olduktunı söylerler. Yürümeye, ca-lışmaya, ciddi işlerle uğraşmaya, iş-teklere yoktur. İştahları azalmış, uykuları bozulmuştur. Maddî, manevî bir düşkünlük içinde-dirler. İşte bu devamlı düşkünlük, basit sebeplere atfederek, ehemmi-yetsiz telâkki etmek sıhhat için zararlı neticeler doğurabilir.

Bir hastalığı ne kadar çabuk ve önceden anlamak kabil olursa o-nun çaresini bulmanın da o kadar çabuk ve kolay olacağına unutmam-ak lazımdır.

Şüphe yoktur ki, her takatsizlik hali daima ciddi bir hastalı-ğın alameti değildir.

Ufak tefek sebeplerden ileri ge-len halsizlikler, zaten uzun sür-mez, çabuk geçerler. Fakat de-vamlı düşkünlük hallerinde, vü-cudü iyi bir muayene ve tetkik-ten geçirterek kontrol ettirmek de hayat ve sıhhatin muhafazası için en lüzumlu bir tedbir teşkil eder.

Dr. Nuri ERGENE

Mevlûda Davet

Ve Teşekkür

20/9/940 Cuma günü öğle na-mazını müteakip annemin ruhuna ifrah edilmek üzere Fatih camlinde mevlût okunacağından dostlarımı, tanıdıklarımı ve sevap seven zevatı davet ediyorum. Gelmelerini rica ederim.

Maruz kaldığım bu acı dolayısıyla telgraf ve mektupla beyanî tâziyet ve teessürme iştirak eden arkadaşlarıma ayrı ayrı cevap vermiye teessürüm mâni olduğundan, temiz duyularımı ve teşekkürlerimi bu yazı ile arz ederim.

Yılmaz Şirketi sahiplerinden
HILMI SARVAN

FELEK

Yazan: B. FELEK

Vişi

Bu güzel şehirde, bundan birkaç sene evvel bir su mevsimi geçirmiştik de şimdi adının leh ve aleyhinde söz söylenen Fransız politikası içine karışmış olmasına mahzun oluyorum.

(Vişi) nin garip bir mazharıyeti vardır. Orada - yerlileri müstesna - dışarıdan gelen ve adedi senede 200 bin bulan Fransız ve yabancı turistler içinde kırktan aşağı adama az tesadüf edilir. Meğer ki bir aile çoluk çocuğıle gelmiş ola-

Çünkü 25 - 30 bin nüfuslu olan bu güzel kasabaya gelenler, onun 15 kadar memba su-yundan istifade ederek, karaciğer, mide ve barsaklarını dü-zeltmeye gelirler. Bu uzuvlar hastalıkları da ancak kırktan sonra başlar.

Vişi, diğer deniz kenarı ge-hirleri gibi bir zevk ve safa ge-hri olmadıgından orada narın vücutlu kadımlara ve yağlı zen-gin kadınlara çatmak isteyen at-let endamlı dilberlere tesadüf edilmez. Onun için şehirde şak-raklık azdır. Buna mukabil her-keste yekdiğerine karşı olan hür-met ve yaşlılığın icabı olan tem-kin ve sükûnet göze çarpar.

(Mareşal Peten) gibi sek-se-nin geçmiş bir devlet adamının da Vişiye Fransaya muvakkat merkez olarak intihabında belki biraz da bu şehrin ihtiyarları karar olan alakası veya ihtiyar-ların bu şehre karşı olan zaafı sebep olmuştur.

(Vişi) den bahsederken, bu şehre ilk ayak bastığım gün, - daha doğrusu - gece başıma gelmiş ve şehrin sükûnet şö-retile münasebeti olan bir hâdi-seyi yazmadan geçemeyeceğim:

Alti, yedi sene oluyor. Hem istirahat, hem tedavi için doktor lar bir Vişi mevsimi tavsiye et-tikleri zaman müracaat ettiğim seyahat acentesi bana vapurla gideceğim Marsilyadan Vişiye kadar tren biletlerimi de ver-miştir.

Niyetim, Marsilyadan sabah erken kalkıp Vişiye kadar gün-düz yolculuk etmek idi ve aldığım bileti de o çeşit almıştım. Meğer Marsilyadan Vişiye doğ-ru tren yokmuş, talih bu, ne ya-palım? Üç dört yerde tren de-ğiştirmek suretile Vişiye vardı-ğım zaman saat gecenin on ikisi idi.

Bir tedavi şehrinde herkes saat onda yatmışa göre kasaba tamamen uykuda bulunuyordu. Evvelden bir arkadaş vasıta-sile hazırlanmış otele indim. İçeri girer girmez uykudan uya-nan kapıcı, mahmur mahmur bana: «Arkadaşınız, eşyanızı açmamanızı, çünkü patronla an-laşamadıkları için yalnız bu ge-ce kalmamanızı söyledik» dedi. Fena bir istikbal. Yorgundum, hiçbir şeye bakmadan, göster-dikleri odama gittim. Soyun-dum. Yüzümü gözümü yıkamak için musluk başına geçtim. Da-ha üçüncü avuç suyu yüzüme çalarken tahta olduğun anla-dığım bölmeye bitişik odadan «güm güm güm» vuruldu. Bek-ledim, ses çıkmadı. Ben yikan-mıya devam ettim. Tekrar, gümbürdedi ve bir cadaloz ka-dın sesi:

— Gürlütti etmesenize! Uy-

ku uyuyoruz! dedi. Ben de:

— Yüzümü gözümü yıkıyo-

rum! dedim.

— Bu saatte yüz göz yıkanır

mı?

— Ne yapayım, yoldan gel-

dim.

— Gece yarısı Vişiye gelinir

mı?

— Madam, ben yayan gel-

medim. Trenle dedim. Târfe-

lerin kusura! dedim. Karı bir

sürü daha lâf etti. Ben de ertesi

günü alelsabah pilyı pırtıyı top-

layıp başka bir otele gittim.

Şimdi ne zaman Vişiden bah-

setseler, bana ilk gecemde böyle

fena bir muamele eden bu acuz-

e aklıma gelir.. Acaba berha-

yat mıdır bu dilruba?

TEŞEKKÜR

Zevcim ve Babamız Mehmet A-dal'ın vefatı dolayısıyla tâziyet lîf-funda bulunan dostlarımızı minnet ve şükranlarımızın arzına muhterem gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Hatice Adal, O. Sabri Adal

H. Şükrü Adal, Raif Demirtaş

Son Haberler

Alman Hariciye Nazırı Romada

Mihverciler arasında
Yeni Bir Görüş
Teatısı Yapılacakmış

Berlin, 18 (A.A.) — Yarı resmî bir surette tebliğ edilmiştir: Berlin siyasi mahfilleri Alman Hariciye Nazırının Roma seyahatinin Alman - İtalyan münasebetlerinin hususi mahiyeti ikuzası olduğunu, iki mihver devleti Hariciye Nazırları arasında bu nevden görüş teatisinin, mihverin çok büyük tecanüsü ile dikkate layık bir siyasi teşekkül olduğunu anıyanlar için sürpriz teşkil edemeyeceğini kaydetmektedirler.

Buna binaen, iki devletin menfaati mevzuubah olan bütün siyasi meselelerde mezkûr devletlerin istişare ederek müsterek karar ve hareketlerde bulunması tabiidir.

Bu görüş teatisinin her birinde Avrupalının müstakbel tensiki ile alakadar olan ve mevcudiyetleri uğrunda müştereken mücadele eden iki müttelik devlet için hususi bir ehemmiyette olan bütün meseleler serbest ve açık bir surette müzakere edilmektedir.

Bu defa da aynı mahiyette bir görüş teatisi mevzuubahdır.

Mısra Taarruz

(Başı birincide)

Tayyarelerimiz, bombardman ve mitralyöz ateşi suretile müstahalede bulunmuş. Düşmanın Glasta ti-pindeki beş tayyareleri avleir içinde düşmüştür. Bir tanesinin de düşürülmüş olması muhtemeldir. Tayyarelerimizden dördü kayıptır.

Düşman geceleyin, Bingazi ve Derne'ye karşı hücumlarda bulunmuş, Bingazi limanında bir dubanın ve bir muhribin ziyanına sebebiyet vermiş ve yangınlar çıkarmıştır. Yangınlar, süratle bastırılmıştır. Derne'de bir gemi hafif hasara uğramıştır. Düşmanın bir tayyaresinin düşürülmüş olması muhtemeldir.

Malta'da bir tayyare filomuz, Micebha tayyare meydanını bombardman etmiş, yangınlar çıkarmış ve yerde en az üç tayyareyi tahrip etmiştir. Düşmanın iki tayyaresi düşürülmüştür. Ayrıca bizim iki tayyaremiz kayıptır.

Şimali Afrika'da tayyarelerimiz, cenebi Sudanda kâin Boma'yı bombardman etmişler, bir sahra istihkâmını hasara uğratmışlardır.

Bir düşman tayyaresi, Gallabat'ın şimali garbisinde yerde tahrip edilmiştir.

Düşmanın Assab, Massacua, Asmara üzerinde yaptığı olduğu hava seferleri bir gün hasara sebebiyet vermemiştir.

Blenheim tipindeki bir düşman tayyaresi, yanlışlıkla Pantellerika tayyare meydanına inmiş ve mürettebatı ile esir edilmiştir.

Tahlebatlarımızdan biri tarafından Atlas Okyanusunda batırılmış olan 5.800 hacimdeki bir İngiliz gemisi yolcularından kurtarılanlar Lizbon'a çıkarılmışlardır.

Mısırda 230 Bin İngiliz

Askeri Var

Roma, 18 (A.A.) — Giornale d'Italia, İtalyan kıtaatının İngilizlerin müstahkem ikinci hatlarını köprübaşı olan Sidi - Barrani'ye vâsıl olmuş olduklarını yazmaktadır. Bu hatta topçu bataryaları mevcut olduğu gibi bir tayyare sahası tarafından müzaheret gören mitralyözler de vardır.

İtalyan kıtaatı, Sidi - Barrani'ye kadar 80 kilometre katetmişlerdir. Marsa - Matruh müstahkem mevkie varmak için daha 180 kilometre katetmeleri icap etmektedir.

İtalyanlar Mısır'da İngilizlerin çok anudane bir mukavemetine maruz kalacaklardır.

Ağustos bidayetinde Mısırda hemen hemen hepide İngiliz, Hintli yeni Zeiladlı ve Rodezyalı olmak üzere 100.000 kişi bulunuyordu. Bunlara Filistin'de toplanmış Mısır'a celledilmiş olan 80.000 kişiyi ilâve etmek icap eder. Fakat İngiliz kumanda heyeti, bu kuvveti kâfi addetmemekte olup son günlerde 30.000 kişi daha gelmiştir.

Hülasa, iki yüz otuz bin kişilik bir kuvvet mevcuttur, bunların 500 tayyaresi, 1000 kadar zirhlî otomobilleri, her çapta bataryaları, on binlerce mitralyöz ve otomatik silahları vardır.

Fransanın Her Köşesine Alman Askeri Heyetleri Yayılmış

Lizbon, 18 (A.A.) — Petain hükümetinde başvekil muavinliği yapmış olan Camille Chautemps, Reuter muhabirine yapmış olduğu beyanatta, İngiliz ablokaşı dolayısıyla bazı maddelerin azlığı hariç olmak üzere Fransa'da hayat seraitinin normal olduğunu söylemiştir.

Chautemps, ısgal altında bulunan Fransanın her köşesine Alman askeri heyetlerinin yayılmış olduğunu ve İngiliz tebasasının her ne yasta olursa olsun düşman gibi telâkki edilmeyerek serbest birikildiklarını ilâve etmiştir.

Chautemps, Petain hükümetinin fevkalâde murahhası olarak Cenubi Amerikaya gidecektir.

İngiltereye Taarruz İçin Hazırlıklar

(Başı birincide)
kat muhakkak olan şey de İngiliz genel kurmayları için hiç olmazsa teşrinievvel ortasına ve hattâ sonuna kadar âzamî teyakkuzun lâzım olduğu ve büyük ehemmiyeti haiz bir stratejik mesele ö- nünde bulunulduğudur. Londra'da herkes ihraç hareketlerinden evvel, bu hareket esasında ve bu harekattan sonra istila planlarını altüst etmek için eldeki su- vasatlarla itimadını muhafaza etmektedir:

- 1 — Hava kuvvetleri,
- 2 — Filo,
- 3 — Ordu.

Her gün İngiliz bombardman tayyareleri Alman deniz ve askeri tecemmüllerinde tahribata sebep olmaktadır ve bu tecemmüller, müthiş vüs'at ve ehemmiyetleriyle, İngilizlerin indirdikleri mükerrer darbelerin tesirini her halde hissetmiş olacaklardır.

Maksat Sulhe İcbarmış

Stockholm, 18 (A.A.) — Af- ton Bladet gazetesine Berlin'den gönderilen bir telgrafta deniliyor ki:

İngilterenin istilasından daha az bahsedilmektedir. Bu arada, İngilizlerin sulh yapmak için görüşmelerin avantajını anlayacakları ümidi daha kuvvetlenmektedir. Umumiyetle Almanların maksadı, İngilizler sulh yapmak arzusunun her hangi bir suretle izhar edinceye kadar hava hücumlarına devam etmektedir.

Dün Büyük Hava Muharebesi Oldu

(Başı birincide)
loya şiddetli bir ateş açmışlardır. Bilâhara avcı tayyarelerimiz dört düşman bombardman tayyaresi düşürmüşlerdir.

İngilizler Birçok Limanları Bombaladılar

Londra, 18 (A.A.) — İngiliz hava nezareti tebliği: Bombardman tayyarelerimiz dün gündüz Ostend limanına, Zeebrugge de Gimele, Hollanda sahili açıklarında bir mayna kafilisine ve İjmuiden tayyare meydanına hücum etmişlerdir.

Dün gece bombardman tayyarelerimiz Hamburg, Anvers, Terneuzer, Flesingue, Zeebrugge, Dunkerk, Calais ve Boulogne limanlarına devam- lı ve şiddetli hücumlar yapmışlardır. Gemilere ve askeri depolara mühim hasarlar verilmektedir. Griz-Ner bur- nunda topçu mevzilerine de hücum edilmiştir.

İngiliz hava kuvvetlerine mensup başka tayyare grupları da Krefeld, Hamm, Cherang, Osnabruck, Soest ve Brükselles tevziat merkezlerini ve Cologne civarında Stockun emtia garlarını bombardman etmişlerdir.

Sahil muhafaza teşkilâtına mensup tayyareler de Cherburg limanına hü- cum etmişlerdir. En aşağı iki işe gemisi batmıştır. Birçok yangınlar çıkmıştır. Tayyarelerimizden ikisi üslerine dönmüşlerdir.

İzmir Fuarı Kapanıyor

İzmir, 18 (Telefonla) — Bugüne kadar Fuar 684.450 kişi gezmiştir. Fuarın kapanış gecesi belediyece ekspoza'nlar'a bir ziyafet verilecektir.

Romanyada

Mihverciler Kardeş
Muamelesi yapılacak

Bükreş, 18 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor: Hudutlar haricinde kalmış Rumenerler müsülâtı çıkarılmasına mâni olmak üzere General Antonescu bir beyanname nesretmiştir. Beyanname ezcümle şunları ihtiva etmektedir:

Kanunlar hilâfına hareket edenleri ancak mahkemeler cezalandırabilir. Mihver devletleri bugün Romanyanın haricte yegâne istinat edebileceği kuvvettir. Aramızda yaşamakta olan Alman ve İtalyanlara kardeş muamelesi yapmak memleketin âli menfaatleri iktizasındandır.

Romanyada Bayat Ekmek Satılacak

Bükreş, 18 (A.A.) — Stefani ajansından: İlkteşrinin birinci gününden itibaren yalnız bayat ekmek satılacaktır.

Suriye Üsleri

(Başı birincide)

kenamesi Suriyeye mütellik hiçbir gizli maddeyi ihtiva etmemektedir.

2 — Yüksek Fransız komiserliği, manda altında bulunan memleketlerin dahili ve harici emniyetini tehlikeye koyabilecek surette doğuda askeri mevkiilerden birinin terkinin katıyen tasav- vur etmemiştir.

3 — Harici hiçbir tesir Fransız yüksek komiserliğinin Beyrut- taki siyasi faaliyetlerine müdahale etmemektedir.

Ve, bir Türk gazetecisi ile konuşmaklığın hasebile sunu da ilâve etmemeye müsaade ediniz:

Kederlerine karşı Türk milletinin gösterdiği sempadiden derin surette mütehasas olan Fransa, Türkiye - Suriye arasında mevcut münasebellerin itimat verici ve dostane mahiyetlerini muhafaza ve idame etmeleri hususunda elinden gelen gayreti sarfetmek için hiçbir suretle kusur etmemiye kat'i surette azmetmiştir.

Köyden Diğer Sesler

(Başı birincide)

makul ve muvazeneli dileklerden büyük yaratıcı kuvvet olamaz.

Bu bakımdan köy meselelerini, şehirlinin menfaatlerine aykırı bir dava diye değil, en esası bir memleket davası diye ele almak ve bunun etrafında bütün halkın umumi alakalarını ayaklandırmak faydalı olur.

Geçen gün Divriğni Yetemis köyünden Ali Kıratının bu mevzu- da dair yazdığı mektubun bazı kısımlarını nesretmiştik. Ali Kıratı ortaya mühim bir prensip meselesi koymuştur:

Hastayı kendinden sormalı!

Bu prensip cidden kulâğımıza küpe olmalıyız. Her işimizde hastayı kendinden sormak yolunu tutsak, birçok hata ve israfın önüne geçilmiş olur.

Ali Kıratın mektubu memleketin her tarafında alaka uyandırdı. Buna dair her taraftan mektuplar aldık. İçlerinden biri, Çanakkale'nin Bayramiği kazasının Gedikobaşı köyünden Ahmet oğlu Hasan Babacan Çavuş tarafından yazılmıştır. Bu mektubun başlıca fikirlerini diğer bir sütunumuza geçiriyoruz. Babacan Çavuş, pek doğru söylüyor: Türk köyünün canlanması, köylünün geçim seviyesinin yükselmesi, sağ- lığının daha iyi korunması, memleketin ilerlemesinin ilk şartıdır.

Bu memleketin müsbet, devamlı, muvazeneli bir şekilde terakkisi için şehirlî, köylü farkı- nın tamamen silinmesi, aradaki farkın ve mesafenin azalması lâ- zımdır. Çok şükür memleketimizde sunî sınıf hudutları yoktur. Elbirliğile sarfedilecek gayretler sayesinde bu sahada az zamanda çok iyi neticeler alabiliriz. Dün- yanın hiçbir yerinde görülmemiş tarzda bir çalışma birlik ve âhen- gi kurmak için Türkiye'de her iyi şart toplanmıştır. Bundan istifa- de etmeyi bilmemek cidden yazık olur.

Ahmet Emin YALMAN

SPOR

F.Bahçe - Demispor Maçı Nihayet Oynanıyor

Fenerbahçe - Demispor arasın- daki Türkiye birinciliği final maçı kararı, futbol federasyonu tarafın- dan on gün içinde dün beşinci defa olarak değiştirilmiştir.

Futbol federasyonu başkanı Dan- yal ile asbaşkanı Saimin yekdiğ- erinden haberi olmayarak verdiği ka- rarlarla bu şampiyonluk maçı İstan- bul bölgesine verilen son bir emre göre bu hafta cumartesi ve pazar günleri revanş olarak Ankara'da oynanacaktır.

İstanbul futbol ajanlığının lig maçlarını bu hafta muhakkak suret- te başlatmak kararı üzerine, Fener- bahçeliler, bu müsülâtı de halleder- rek burada Beşiktaş maçını oyna- makla beraber Ankara'ya da bir ta- kım göndermeyi kabul etmişlerdir. Ve yarın sabah on altı kişilik bir kadro ile Ankara'ya hareket edeceklerdir. Kafile Ali Muhiddin Hacı Be- kirin riyasetinde gidecektir.

Bu Haftaki Maçların Hakemleri
İstanbul bölgesi hakem komitesi bu hafta yapılacak lig maçlarının hakemlerini tayin etmiştir. Haftanın en mühim karşılaşması olan Fener- bahçe - Beşiktaş müsabakasını Şa- zi Tezcan idare edecektir. Futbol Ajanlığının, bu maçlar ve hakemleri hakkındaki tebliğini aynen aşağıya alıyoruz.

İstanbul Futbol Ajanlığından:

22/9/940 tarihindeki lig maçları

Fenerbahçe stadı:

Süleymaniye - Vefa saat 13 hakem: Nuri Bosut, yan hakem: Hüsnü - Muzaffer.

Galatasaray - İstanbulspor saat 15 hakem: Ahmet Adem, yan hakem: Bülend - Şekip.

Fenerbahçe - Beşiktaş saat 17 ha- kem: Şazi Tezcan, yan hakem: Nec- det - Bahattin.

Şeref Stadı:

Topkapı - Beyoğluspor saat 15. ha- kem: Feridun Kılıç, yan hakem: Neşet - Nihat.

Beykoz - Altımtug saat 17 hakem: Samih Duransoy, yan hakem: Mü- nir - Ziya.

Kürek Mukavemet Birinciliği

Bu sporları ajanlığı tarafından tertip edilen İstanbul kürek mukave- met birinciliği Pazar sabah saat 11 de Beykoz ile Moda arasındaki mesa- fe üzerinde yapılacak ve bu şampiyona- ya yalnız dört tek kıkler girecek- tir. Küpler istedikleri kadar ekiple iştirak edebileceklerdir.

Lise ve Ortamektep İmtihanları Bitiyor

(Başı birincide)

teaddit birinci sınıf subeleri açıl- dığı halde bu sene buna da lüzum kalmıyacaktır. Bu itibarla bu se- ne lise birinci sınıflarında ihtiyaç- tan fazla yer bulmak mümkün olacaktır.

Diger taraftan, imtihan talimatnamesinin bir maddesi, bilâ- istina bütün talbe velilerinin şikâyetini mücip olmaktadır. Bu maddede göre ortamektebi bitir- me imtihanlarına girip de muvaf- fak olamayan talebe tekrar aynı sınıfa devam etmek mecburiyetine tâbi değildir. Bu gibi talebe- ler, evde kendi kendine okuya- cak, yahut haricte bir iş bulup çalışacak bir yasta olmadıkları- na nazaran kendi ihtiyarları ile mek- tebe devam etmedikleri takdirde bir sene boş kalacaklardır.

Bu nokta üzerinde endişe ile duran birçok talebe velileri isti- da ile Maarif idaresine müracaat ederek imtihanın nazarı itibara alınmayıp çocuklarının tekrar aynı sınıfa devamlarına müsaade edilmesini isteyeceklerdir. Maama- fih imtihan talimatnamesi talebe velilerine böyle bir müracaat hak- kı da vermektedir.

İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

KIZ KISMI: Amerikan Kız Koleji

Robert Koleji

ORTA KISMI-LİSE KISMI-MÜHENDİS KISMI

Derslere 19 Eylül Perşembe Sabahı Başlanacaktır. Leyli Talebenin 18 Eylül Çarşamba Akşamı Mektepte Bulunması Lazımdır.

TECDİDİ KAYD: Erkek kısmında 16 Eylül Pazartesi ve 17 Eylül Salı günleridir. Kız kısmında 17 Eylül Salı ve 18 Eylül Çarşamba günleridir.

Nişantaşında Karakol Karşısında

Eski Feyziye

İŞIK LİSESİ

YATILI YATISIZ

ANA - İLK - ORTA - LİSE - (Kız - Erkek)

Türkiyenin en eski hususi Lisesidir. Kayıt ve tecdidî kayıt için her gün müracaat olunabilir. Tarifname isteyiniz. Tel: 80879

Telefon: 80547

KIZ | ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ | ERKEK

ANA - İLK - ORTA - LİSE. Yabancı dillere bilhassa itina edilir. Tedris ve terbiyesinde ciddiyet devlet imtihanları neticeleriyle sabittir.

1 — Talebe kaydı, her gün saat 9-18 e kadar Halil Rifat Paşa konağında yapılır. 2 — Arzu edenlere mektebin mufassal talimatnamesi posta ile gönderilir. 3 — Kayıt için velilerin bizzat mektebe gelmeleri gerektir.

Nişantaşı - Rumeli ve Çınar Caddelerinde

Hiçbir Yerde Şubesi Yoktur.

Pasif Korunma Tedbirleri

(Başı birincide)

Bir hava tehlikesi halinde ihtimal ekiplerde çalışacakların talim ve terbiyesi de bitmek üzeredir. Bu ekiplerde çalışmak üzere yetiştirilen vatandaşların miktarı 29 bin küsur kişidir. Bunlardan, itfaiye efradı da dahil olmak üzere 13 bin yangın söndürme ekipleri teşkil etmektedirler. Bu ekipler, şehir itfaiyesi, yardımcı itfaiye, semt yangın söndürme teşkilâtı ve mahalle tulumcuları isimleri- le vazife alacaklardır. Bunlardan semt ve yardımcı itfaiye ekipleri tulumcular üzerinde çalıştırılmış, bir itfaiye neferi gibi yetiştirilmişlerdir. Mahalle teşkilâtı için de tulumba- temin edilmek istenilmişse de müm- kün olmamıştır. Yalnız karakol bi- nalarında birer tulumba bulundurul- ması temin edilmiştir. Mahalle eki- pleri bu tulumbarlarla talim yapmak suretile yetiştirileceklerdir.

Harp vukuunda İstanbul, ahşap evlerin çokluğu yüzünden hava taar- ruzlarından ziyadesiyle müteessir ola- caktır. Ahşap evleri istiklâl ederek yıkmak da şimdilik kâbil değildir. Nafsa Vekâleti, İstanbul ahşap evle- rinden kurtarmak için tedbir düşün- mektedir. Bu hususta dış memleket- lerdeki mütahasssıların fikirleri so- rulmuştur. Bir ecnabi mütahasssın Vekâlete vermiş olduğu rapora göre İstanbulda ahşap evlerin tamirine müsaade edilmeyecek, bu gibi evler kendi haline terk edilecek, bir müd- det sonra vuran bir hale gelen evle- rin istiklâli gayet kolay olacaktır.

Nafsa Vekâleti, raporu tetkik etmek- tedir.

VATAN

ABONE:

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 Kr.	1410 Kr.
Üç aylık	400 Kr.	800 Kr.
Bir aylık	150 Kr.	—

Emniyetli ve İktidarlı Bir Memur Arayanlara

Uzun seneler gümrük hiz- metinde bulunmuş, dürüst, em- niyetli, iktidarlı, bir memur iş arıyor. İyi Fransızca bilir. Birinci derecede referanslar gösterebilir. Emniyetli ve faal bir memur arayan mütahhhit- ler ve tüccar tam aradıkları- nı bulmuş olacaktırlar. Gaze- temiz vasıtasile (Tercübeli me- mur) adresine mektupla mür- caat edilmesii.

Devlet Denizyolları İşletmesi Umum Müdürlüğünden:

Adalar - Anadolu - Yalova Hattı Tarifesi

Adalar - Anadolu - Yalova hattında 20 Eylül 940 tarihinden itiba- ren Sonbahar tarifesi tatbik olunacaktır. Yeni tarife iskelelere asılmıştır. (8877)

İSTİKLÂL LİSESİ

Kız ve Erkek — Leyli ve Nehari

Talebe kaydına devam olunmaktadır. Şehzadebaşı Polis karakolu arkasında, Telefon 22534

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: Ahmet Emin YALMAN

Basıldığı yer: VATAN MATBAASI

İşçi Kız Aranıyor

Yeni Postane karşısında Mimar Vedat Caddesinde 26 numaraya müracaat.

Hafriyat Makinelerine Operatör Aranıyor

İzmir civarında bir şantiyede çalışmak üzere ekskatörlerde bil- fil çalışmış operatörleri aranıyor. Taliplerin her gün saat 10 dan 12 ye kadar Taksim bahçesi karşısında Tatko Şirketinde Kemal'e mür- caatları.

KENDİN BİRİKTİR

1940 İKRAMİTELERİ

1 adet 2000 lira	— 2000. —	lira
3 > 1000 >	— 3000. —	>
6 > 500 >	— 3000. —	>
12 > 250 >	— 3000. —	>
40 > 100 >	— 4000. —	>
75 > 50 >	— 3750. —	>
210 > 25 >	— 5250. —	>

Keşideler: 1 Şubat. 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinci teşrin tarihlerin- de yapılır.

T. İş Bankası
1940 Küçük Cari Hesaplar
İkramiye Plânı